

สพ.รับที่ ๗๖๖
วันที่ 19 ก.ย. 2554
เวลา 14.45 น.

สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี
รหัสเรื่อง : ส2652 SWD
รับที่ : ๘7547/54
วันที่ : 19 ก.ย. 54 เวลา : 13:41

ด่วนที่สุด

ที่ ยธ ๐๔๐๔/๐๔๖๙๐

กระทรวงยุติธรรม
ศูนย์ราชการเฉลิมพระเกียรติฯ
อาคารราชบุรีดิเรกฤทธิ์
ถนนแจ้งวัฒนะ
เขตหลักสี่ กรุงเทพฯ ๑๐๒๑๐

๖ กันยายน ๒๕๕๔

เรื่อง การพิจารณาลงนามในอนุสัญญาระหว่างประเทศว่าด้วยการคุ้มครองมิให้บุคคลถูกบังคับให้สูญหาย
(International Convention for the Protection of all Persons from Enforced Disappearance)

เรียน เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

(วณ. ส. ๑ งค.)

อ้างถึง หนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีที่ นร ๐๕๐๕/๑๓๗๕๗ ลงวันที่ ๒๔ พฤษภาคม ๒๕๕๔

- สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. สรุปสาระสำคัญของการนำเสนอเรื่องให้คณะรัฐมนตรี
พิจารณาเกี่ยวกับการลงนามในอนุสัญญาระหว่างประเทศ
ว่าด้วยการคุ้มครองมิให้บุคคลถูกบังคับให้สูญหาย จำนวน ๑๐๐ เล่ม 3 ม.ก.
๒. รายงานผลการศึกษาความพร้อมของประเทศไทยต่อการเข้า
เป็นภาคีอนุสัญญาระหว่างประเทศว่าด้วยการคุ้มครองมิให้
บุคคลถูกบังคับให้สูญหาย จำนวน ๑๐๐ เล่ม 5 ม.ก.

ด้วยกระทรวงยุติธรรม โดยกรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ ได้รับมอบหมายจากมติที่ประชุม
คณะทำงานเพื่อประสานงานด้านสิทธิมนุษยชน ครั้งที่ ๒ / ๒๕๕๐ ให้เป็นหน่วยงานประสานหลักในการ
พิจารณาเข้าเป็นภาคีอนุสัญญาระหว่างประเทศว่าด้วยการคุ้มครองมิให้บุคคลถูกบังคับให้สูญหาย
(International Convention for the Protection of all Persons from Enforced Disappearance)
เนื่องจากเป็นหน่วยงานที่มีอำนาจหน้าที่ในการรณรงค์และส่งเสริมให้มีการปฏิบัติตามมาตรการกฎหมายและ
พันธกรณีระหว่างประเทศที่เกี่ยวข้องกับการคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ ประกอบกับสาระสำคัญของอนุสัญญา
ระหว่างประเทศว่าด้วยการคุ้มครองมิให้บุคคลถูกบังคับให้สูญหาย หลายข้อก็มีความคล้ายคลึงกับอนุสัญญา
ต่อต้านการทรมานและการประติบัติ หรือการลงโทษอื่นที่โหดร้าย ไร้มนุษยธรรม หรือย่ำยีศักดิ์ศรี
(Convention against Torture and Other Cruel Inhuman or Degrading Treatment or Punishment)
ซึ่งกรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพเป็นหน่วยงานประสานหลักรับผิดชอบเกี่ยวกับอนุสัญญาต่อต้านการทรมานฯ
ดังกล่าว

บัดนี้ กระทรวงยุติธรรม โดยกรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ ได้ดำเนินการพิจารณาความเหมาะสม
และความพร้อมของประเทศไทยในการเข้าเป็นภาคีอนุสัญญาฯ ดังกล่าวเรียบร้อยแล้ว โดยได้ดำเนินการศึกษาถึง
ความพร้อมของประเทศไทยต่อการเข้าเป็นภาคีอนุสัญญาฯ ร่วมกับสถาบันวิจัยและให้คำปรึกษาแห่ง

/มหาวิทยาลัย...

มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ และพิจารณาถึงท่าทีที่เหมาะสมของประเทศไทยในการเข้าไปมีส่วนร่วมในอนุสัญญา ร่วมกับคณะกรรมการที่กระทรวงยุติธรรมแต่งตั้งขึ้นและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทุกภาคส่วน รวมทั้งได้มีหนังสือสอบถามความเห็นไปยังหน่วยงานที่เกี่ยวข้องอีกชั้นหนึ่งด้วย ซึ่งในเบื้องต้น หน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งหมดเห็นว่า ประเทศไทยมีความเหมาะสมที่จะเข้าเป็นภาคีอนุสัญญา อย่างไรก็ตาม เนื่องจากยังมีกฎหมาย กฎ ระเบียบ มาตรการ และแนวปฏิบัติที่ยังไม่สอดคล้องโดยตรงกับหลักการของอนุสัญญา ดังนั้น ในเบื้องต้น จึงเห็นว่า ประเทศไทยควรลงนามในอนุสัญญา เพื่อแสดงให้เห็นประชาคมระหว่างประเทศทราบถึงเจตนารมณ์และความตั้งใจจริงของรัฐบาลไทยที่จะแก้ไขปัญหาการบังคับให้บุคคลสูญหายและแสดงความพร้อมที่จะส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชนให้เป็นไปอย่างสอดคล้องกับมาตรฐานสากลอันเป็นการส่งเสริมภาพลักษณ์เชิงบวกให้กับ ประเทศไทยในฐานะรัฐสมาชิกขององค์การสหประชาชาติ และผู้นำอาเซียน อย่างไรก็ตาม หากภายหลังจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการปรับแก้กฎหมาย กฎ ระเบียบ มาตรการ และแนวปฏิบัติให้สอดคล้องกับพันธกรณีที่กำหนดไว้ในอนุสัญญา ทุกประการแล้ว รัฐบาลไทยก็ควรพิจารณาเข้าเป็นภาคีในอนุสัญญา ต่อไป

ทั้งนี้ การลงนามในอนุสัญญา ไม่มีประเด็นเกี่ยวข้องที่จะต้องดำเนินการตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๑๙๐ เนื่องจากการลงนามในอนุสัญญา (Signature) เป็นเพียงการแสดงเจตนารมณ์เบื้องต้นของรัฐบาลไทยว่าสนับสนุนหลักการของอนุสัญญา และจะไม่ทำการใด ๆ ที่ขัดกับอนุสัญญา เท่านั้น แต่ยังไม่ได้สร้างพันธผูกพันทางกฎหมายระหว่างประเทศอย่างเป็นทางการ นอกจากนั้น กระทรวงยุติธรรมได้นำประเด็นดังกล่าวหารือร่วมกับคณะกรรมการพิจารณาความเหมาะสมของ ประเทศไทยในการเข้าเป็นภาคีอนุสัญญา ซึ่งประกอบด้วยผู้แทนส่วนราชการต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง เช่น สำนักงานอัยการสูงสุด สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา กระทรวงการต่างประเทศ (กรมสนธิสัญญาและกฎหมาย และกรมองค์การระหว่างประเทศ) ฯลฯ จนได้ข้อสรุปร่วมกันแล้วว่าการลงนามในอนุสัญญา สามารถทำได้โดยไม่ต้องเข้าสู่กระบวนการตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๑๙๐ เนื่องจากไม่เข้าข่ายเงื่อนไขที่กำหนดไว้ในมาตราดังกล่าว แต่เมื่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้ดำเนินการปรับแก้กฎหมาย กฎ ระเบียบ และมาตรการต่าง ๆ ให้สอดคล้องกับอนุสัญญา อย่างครบถ้วนสมบูรณ์แล้ว รัฐบาลไทยก็อาจจะพิจารณาเข้าเป็นภาคีอนุสัญญา โดยการภาคยานุวัตร (Accession) ต่อไป ซึ่งในขั้นนั้น ต้องดำเนินการตามกระบวนการที่กำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๑๙๐ จึงจะถือว่าอนุสัญญา มีผลผูกพันประเทศไทยในฐานะรัฐภาคีอนุสัญญา อย่างเป็นทางการ

อย่างไรก็ดี เนื่องจากประเทศไทยจะต้องเข้าสู่กระบวนการทบทวนรายงานสถานการณ์สิทธิมนุษยชนของไทยภายใต้กลไก Universal Periodic Review (UPR) ของคณะมนตรีสิทธิมนุษยชนแห่งสหประชาชาติในวันที่ ๕ ตุลาคม ๒๕๕๔ กระทรวงยุติธรรม จึงเห็นควรเสนอเรื่องการลงนามในอนุสัญญาระหว่างประเทศว่าด้วยการคุ้มครองมิให้บุคคลถูกบังคับให้สูญหายเข้าสู่การพิจารณาของคณะรัฐมนตรีโดยเร่งด่วน ซึ่งหากเห็นชอบ จะได้มอบหมายให้กระทรวงการต่างประเทศดำเนินการลงนามในอนุสัญญาระหว่างประเทศว่าด้วยการคุ้มครองมิให้บุคคลถูกบังคับให้สูญหายต่อองค์การสหประชาชาติให้ทันก่อนวันที่ ๕ ตุลาคม ๒๕๕๔ ต่อไป ทั้งนี้ การที่รัฐบาลไทยสามารถลงนามในอนุสัญญา ได้ทันก่อนวันที่ ๕ ตุลาคม ๒๕๕๔ จะส่งผลให้เกิดภาพลักษณ์ที่ดีกับประเทศไทยอย่างมาก และถือเป็นพัฒนาการสำคัญที่สามารถนำไปรายงานต่อสหประชาชาติในการทบทวนรายงานตามกลไก Universal Periodic Review (UPR) ได้ อันจะนำไปสู่

การยอมรับในสังคมระหว่างประเทศ ในการนี้ กระทรวงยุติธรรม จึงขอเสนอรายงานผลการศึกษาความพร้อมของประเทศไทยฯ พร้อมสรุปผลการดำเนินงานของกระทรวงยุติธรรมเพื่อให้คณะรัฐมนตรีโปรดพิจารณาดังนี้

๑. ลงนามในอนุสัญญาระหว่างประเทศว่าด้วยการคุ้มครองมิให้บุคคลถูกบังคับให้สูญหาย
๒. มอบหมายให้กระทรวงการต่างประเทศดำเนินการลงนามในอนุสัญญาระหว่างประเทศว่าด้วยการคุ้มครองมิให้บุคคลถูกบังคับให้สูญหายต่อองค์การสหประชาชาติให้ทันก่อนวันที่ ๕ ตุลาคม ๒๕๕๔ ต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณานำเสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อโปรดพิจารณาตามข้อ ๑-๒

ขอแสดงความนับถือ

พลตำรวจเอก

(ประชา พรหมนอก)

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม

กรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ

โทร. ๐ ๒๑๔๑ ๒๗๕๒

โทรสาร ๐ ๒๑๔๓ ๙๖๗๕